

Nr 19.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51, i vad propositionen avser finansdepartementets verksamhetsområde.

(5:e avd.)

Driftbudgeten.

Sjunde huvudtiteln.

1:o) **Mynt- och justeringsverket:** Vissa kostnader för myntprägling m. m. I propositionen nr 2 har Kungl. Maj:t (bilaga 6, punkt 1, s. 17 och 18 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1951) föreslagit riksdagen att till Mynt- och justeringsverket: Vissa kostnader för myntprägling m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 20 600 kronor.

I propositionen anföres, att *mynt- och justeringsverket* — med anledning av de förändringar beträffande prägel och inskrift å rikets skiljemynt, som påkallas genom tronskiftet — bl. a. hemställt, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga ämbetsverket att utlysa en begränsad idétävlan om prägel och inskrift å rikets skiljemynt samt att ett belopp av 20 600 kronor måtte ställas till ämbetsverkets förfogande för utbetalande av honorar till inbjudna konstnärer, till förslagsställare av förordade förslag och till ledamöter i den nämnd, som skulle granska de inkomna förslagen.

Genom beslut den 22 december 1950 har Kungl. Maj:t lämnat ifrågavarande bemyndigande samt föreskrivit, att förenämnda belopp förskottsvis finge utbetalas från sjunde huvudtiteln anslag till extra utgifter.

Departementschefen har, då ifrågavarande belopp är av den storleksordning, att det ej slutligt kan bestridas från sjunde huvudtiteln extra utgiftsanslag, ansett ett särskilt anslag böra äskas för ändamålet. Anslaget har ansetts böra givas reservationsanslags natur och uppföras å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Mynt- och justeringsverket: Vissa kostnader för myntprägling m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51* anvisa ett reservationsanslag av 20 600 kronor.

2:o) **Kostnader för upprättande av nya jordregisterutdrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 18) hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Kostnader för upprättande av nya jordregisterutdrag* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

3:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 18) hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

4:o) **1944 års nykterhetskommitté.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 18 och 19), att till 1944 års nykterhetskommitté å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

I propositionen anföres, att i 1950 års riksdagsberättelse har beträffande 1944 års nykterhetskommitté angivits, att kommitténs arbete beräknades kunna slutföras i mitten av år 1950. För innevarande budgetår ha några medel för kommitténs verksamhet därför icke anvisats.

Kommittén har enligt sina direktiv till uppdrag att verkställa en »allsidig och förutsättningslös utredning angående nykterhetslagstiftningens framtida innehåll och utformning» och har därvid bl. a. att »mot varandra väga effekten av samhällets olika nykterhetsvårdande åtgärder». För detta ändamål har kommittén i enlighet med de önskemål som uttalades i riksdagen och i direktiven vid kommitténs tillsättande företagit stora och tidsödande undersökningar, bl. a. angående verkningarna av olika slag av maltdrycker samt angående alkoholvanorna, alkoholmissbrukets omfattning och restriktionssystemets verkningar. Då uppgifter måste inhämtas även för tiden efter krigsslutet, kunde dessa undersökningar påbörjas först 1947, sedan samma års riksdag fattat särskilt beslut därom. Undersökningarna föreligga nu i korrektur, men arbetet med färdigställande av redogörelserna har tagit längre tid än vad som förutsågs vid riksdagsberättelsens avgivande. Härtill ha bl. a. vissa arbetskraftssvårigheter bidragit. Kommittén har icke kunnat fatta sina definitiva beslut i centrala frågor förrän undersökningarna blivit slutförda, och uppdragets omfattning har gjort det nödvändigt att ingående behandla ej blott lagstiftningens huvudprinciper utan även ett stort antal detaljspörsmål. Arbetet har emellertid nu över hela fältet förts in i slutstadiet. Förutom undersökningarna föreligger sålunda i korrektur ett betänkande rörande undervisning, folkupplysning och forskning på alkoholfrågans område. Ett betänkande rörande tillverkning och försäljning av maltdrycker är färdigt att uppsättas i tryck. Ett betänkande rörande rusdrycksförsäljning och nykterhetsvård m. m. är under utarbetande och väntas föreligga i början av år 1951. Då dessa betänkan den färdigställts och justerats är kommitténs arbete slutfört.

Av redogörelsen framgår, anför *departementschefen*, att kommittéarbetet pågått under hela andra halvåret 1950 och att det kommer att pågå även under en del av första halvåret 1951. Under den gångna delen av budgetåret har arbetet finansierats med hjälp av reservationer från föregående budgetår. Ytterligare medel för kommitténs verksamhet erfordras emellertid nu. Medelsbehovet beräknas uppgå till 70 000 kronor, därav 30 000 kronor för tryckning av kommitténs betänkanden.

Utskottet. Såsom av föreliggande handlingar framgår, beräknades nykterhetskommitténs arbete i fjolårets proposition angående utgifter å tilläggsstat II för budgetåret 1949/50 kunna slutföras vid samma budgetårs utgång. Enligt vad i den nu föreliggande propositionen anföres, har emellertid på grund av olika samverkande omständigheter slutförandet av kommitténs arbete fördröjts. Utskottet har icke velat motsätta sig att anslag på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag. Härvid har utskottet förutsatt, att kommitténs arbete skall kunna slutföras senast vid budgetårets utgång.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till 1944 års *nykterhetskommitté* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

Stockholm den 6 februari 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Mannerskantz, Ohlon, Berling, Leander, Gillström, fröken Andersson, herrar Eric Ericson, Sundelin, Hesselbom, von Heland, Edin och Jansson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmberg i Skövde, Bergström, Svensson i Grönvik, Andersson i Malmö, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Wallentheim, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Ståhl, Staxäng och Bergstrand.